

Õigusvaldkonna ametid - Portugal

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [\[pt\]](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Sellel lehel antakse ülevaade õigusvaldkonna ametitest Portugalis.

Üldise pädevusega kohtunikud ning haldus- ja maksukohtute kohtunikud

Prokuratuuri prokurörid

Advokaadid

Nõuandeadvokaadid

Õigusnõustajad

Täitevametnikud

Notarid

Registripidajad

Kohtuametnikud

Vahendajad

Kohtuhaldurid

Patendivolinikud

Tasuta (*pro bono*) õigusteenuseid osutavad organisatsioonid

Üldise pädevusega kohtunikud ning haldus- ja maksukohtute kohtunikud

Portugali põhiseaduses on sätestatud, et kohtunikud kuuluvad suveräänse organi – kohtu – koosseisu.

Kohtunikud mõistavad rahva nimel õigust ja juhivad seejuures üksnes seadusest.

Üldise pädevusega kohtunike tegevust reguleeritakse põhiseaduse ja põhikirjaga (*Estatuto dos Magistrados Judiciais*). Vastavalt asjaomase kohtu positsioonile kohtute hierarhias liigitatakse üldise pädevusega kohtunikud kolme kategooriasse:

- ülemkohtu (*Supremo Tribunal de Justiça*) kohtunikud (*Conselheiros*);
- apellatsioonikohtute (*Tribunais das Relações*) kohtunikud (*Desembargadores*);
- õigusemõistmisega tegelevad esimese astme kohtute kohtunikud (*Juízes de Direito*).

Haldus- ja maksukohtute kohtunike tegevus on reguleeritud põhiseaduse, haldus- ja maksukohtute põhikirja (*Estatuto dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) ning täiendavalt veel üldise pädevusega kohtunike tegevust reguleeriva põhikirjaga (*Estatuto*

dos Magistrados Judiciais). Vastavalt asjaomase kohtu positsioonile kohtute hierarhias liigitatakse haldus- ja maksukohtute kohtunikud kolme kategooriasse:

- kõrgema halduskohtu (*Supremo Tribunal Administrativo*) kohtunikud (*Conselheiros*);
- kesksete halduskohtute kohtunikud (*Desembargadores*);
- ringkonna haldus- ja maksukohtute kohtunikud (*Juízes de Direito*).

Kohtunikuks saamiseks tuleb läbida kolm etappi: avalik konkurs, teoreetiline ja praktiline koolitus õigusõppe keskus (*Centro de Estudos Judiciários*) ja praktika. Kandidaadid, kes läbivad edukalt need kolm etappi, nimetatakse ametisse kohtunike, kelle ametinimetuseks on *Juiz de Direito*.

Kohtunike koolitus jätkub kogu karjääri vältel.

Kõrgem kohtunõukogu (*Conselho Superior da Magistratura*) kontrollib regulaarselt esimese astme kohtuid ning haldus- ja maksukohtute kõrgem nõukogu (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) kontrollib regulaarselt haldus- ja maksukohtuid. Iga kontrollkäigu järel järjestatakse kohtunikud nende teenete põhjal, kasutades kategooriaid „suurepärase“, „väga hea“, „hea“, „rahuldav“ ja „puudulik“. Kui kohtuniku töö hinnatakse puudulikuks, vabastatakse ta ajutiselt teenistuskohustustest ja algatatakse uurimine, et hinnata tema ametipädevust.

Kõrgem kohtunõukogu ning haldus- ja maksukohtute kõrgem nõukogu vastutavad üldise pädevusega kohtute ning haldus- ja maksukohtute kohtunike ametisse nimetamise, juhtumitega tegelema määramise, üleviimise, edutamise ja kohtunike suhtes distsiplinaarmedetete võtmise eest.

Kohtunike sõltumatuse ja erapooletuse tagamiseks sätestatakse põhiseaduses, et praktiseerivad kohtunikud ei tohi täita muid avalikke ega eraviisilisi kohustusi, välja arvatud tasustamata õpetamis- või teadustegevus õigusvaldkonnas. Kohtunikke saab üle viia, ametikohustustest ajutiselt vabastada, pensionile saata või vallandada ainult seadusega ettenähtud korras. Neid ei saa võtta nende tehtud otsuste eest vastutusele, välja arvatud juhul, kui seaduses on ette nähtud vastavad erandid.

Prokuratuuri (*Ministério Público*) prokurörid

Prokuratuuri prokurörid esindavad riiki, esitavad süüdistusi ning kaitsevad demokraatlikku riigikorda ja seadusega kindlaksmääratud huve. Prokuröridel on oma põhikiri ja seadusega tagatud autonoomia.

Prokuröri ametikohad täidetakse avaliku konkursiga, mis koosneb teadmiste kontrollist, elulookirjelduse hindamisest ja psühholoogilisest valikutestist, mis kõik tehakse õigusõppe keskus (*Centro de Estudos Judiciários*).

Heaks kiidetud kandidaadid nimetatakse ametisse praktikantidena (*auditores de justiça*). Kui nad läbivad edukalt teoreetilise ja praktilise koolituse õigusõppe keskus, nimetatakse nad prokuröri asetäitja praktikantideks.

Prokuröri karjäär hõlmab viit tasandit, mis on loetletud hierarhilises järjestuses:

- peaprokurör (*Procurador-Geral da República*);
- asepeaprokurör (*Vice-Procurador-Geral da República*);
- peaprokuröri asetäitja (*Procurador-Geral Adjunto*);
- piirkonnaprokurör (*Procurador da República*);
- piirkonnaprokuröri asetäitja (*Procurador da República Adjunto*).

Peaprokuratuur (*Procuradoria-Geral da República*) on prokuratuuris kõrgeimal asuv organ, mida juhib peaprokurör. Peaprokuratuuri koosseisu kuuluvad ka prokuratuuri kõrgem nõukogu (*Conselho Superior do Ministério Público*), konsultatiivnõukogu, ametlikud õigusnõustajad ja tugiteenistused.

Prokuratuuri kõrgema nõukogu ülesanne on nimetada prokuröre ametisse, määrata neid juhtumitega tegelema, viia neid üle ja edutada ning võtta prokuröride suhtes distsiplinaarmedetmeid.

Advokaadid (*Advogados*)

Advokaadid on õigusvaldkonna töötajad, kes pärast advokatuuris registreerumist tegelevad õigusnõustamise ja seadusliku esindamisega, mis hõlmab õigusnormide tõlgendamist ja kohaldamist kolmanda isiku taotluse korral.

Portugalis advokaadi elukutse praktiseerimiseks tuleb astuda advokatuuri (*Ordem dos Advogados*) liikmeks.

Advokaadina töötamiseks peab isik:

- olema omandanud õigusteaduse kraadi Portugalis või ülikooli taseme õigusvaldkonna kvalifikatsiooni mõnes muus riigis, kui seda kvalifikatsiooni peetakse samaväärseks akadeemilise kraadiga või kui see on tunnustatud sama taseme kvalifikatsioonina;
- läbima 18 kuud kestva praktikaperioodi, mis koosneb kahest koolitusetapist: kuuekuulisest esimesest koolitusetapist ja 12 kuud kestvast täiendkoolituse etapist;
- sooritama kirjaliku ja suulise advokaadieksami.

Välisriigi kodanikud, kes on saanud oma kraadi Portugalis, võivad end registreerida Portugali advokatuuris sarnaselt Portugali kodanikega, tingimusel et nende kodakondsusriik tagab Portugali kodanikele samasugused õigused.

Teistest ELi liikmesriikidest pärit advokaadid, kes soovivad alustada alalist tegevust ja praktiseerida Portugalis advokaadina oma päritoluriigi ametinimetuse all, peavad end advokatuuris registreerima. Sellisel juhul võivad nad esindada kliente kohtus üksnes advokatuuris registreeritud advokaadi juhendamisel. Kui nad soovivad samu õigusi ja kohustusi, mis on Portugali advokaatidel, peavad nad end registreerima advokatuuris ning sooritama kirjaliku ja suulise eksami portugali keeles.

Advokatuur on ühendus, mis esindab praktiseerivaid advokaate, kes tegutsevad kooskõlas advokatuuri põhikirjaga. Advokatuur tagab juurdepääsu õigusele, reguleerib advokaadi kutseala ning võtab (ainsa organina, kes seda teeb) distsiplinaarmeetmeid advokaatide ja advokaadi praktikantide suhtes, kaitseb advokaadi kutseala sotsiaalset rolli, väärikust ja mainet ning edendab juurdepääsu õiguslastele teadmistele ja õiguse kohaldamisele.

Nõuandeadvokaadid (*Consultores jurídicos*)

Portugali õigussüsteemis ei tehta vahet advokaatidel ja nõuandeadvokaatidel.

Õigusnõustajad (*Solicitadores*)

Õigusnõustajad on sõltumatud õigusvaldkonna töötajad, kes annavad oma klientidele õiguslast nõu ja on nende õigusesindajaks kohtus vastavalt nende põhikirjas ja menetluseeskirjades sätestatud volitustele. Nad võivad esindada pooli kohtus, kui advokaadi (*advogado*) kasutamine ei ole kohustuslik.

Õigusnõustajad võivad olla kodanike ja äriühingute õigusesindajaks ka väljaspool kohut, näiteks maksuametis, notaribüroodes, registriasutustes ja avaliku halduse asutustes.

Õigusnõustajana töötamiseks peavad olema täidetud järgmised tingimused:

- isikul on ametlikult tunnustatud õigusteaduse kraad ja ta ei ole advokatuuri liige või tal on ametlikult tunnustatud õigusnõustaja diplom. Teise ELi liikmesriigi kodanikel peab olema akadeemiline ja professionaalne kvalifikatsioon, mis on seaduse kohaselt nõutav sellel kutsealal töötamiseks tema päritoluriigis;
- isik on läbinud 12–18 kuud kestva praktika;
- isik on praktika jooksul saanud praktika juhendajalt ja praktikakeskustelt asjakohased soovitusel ning sooritanud riikliku eksami, mis on koostatud vastavalt asjakohastele eeskirjadele.

Teistest ELi liikmesriikidest või Euroopa Majanduspiirkonna riikidest pärit õigusnõustajad võivad astuda õigusnõustajate kolleegiumi (*Colégio dos Solicitadores*) liikmeks kooskõlas 4. märtsi 2009. aasta seadusega nr 9/2009, mida on muudetud 28. augusti 2012. aasta seadusega nr 41/2012, ja kooskõlas 2. mai 2014. aasta seadusega nr 25/2014.

Õigusnõustajate ja täitevametnike ühing (*Ordem dos Solicitadores e dos Agentes de Execução*, OSAE) esindab kõnealuste elukutsete esindajaid. Ühing vastutab muu hulgas distsiplinaarmeetmete võtmise eest oma liikmete suhtes ning arvamuste esitamise eest oma pädevusega seotud õigusaktide eelnõude kohta.

Lisateavet leiab siit: <http://www.osae.pt/>.

Täitevametnikud (*Agentes de execução*)

Täitevametnikud on õigusvaldkonna töötajad, kellele on antud riigi tasandil pädevus kohtuotsuste täitmiseks tsiviilasjades. Nad on sõltumatud ja erapooletud ega esinda menetluse pooli, vaid täidavad kõiki kohtuotsuste täitmisega seotud formaalsusi, sealhulgas arestivad vara, toimetavad kätte dokumente ja teateid ning müüvad arestitud vara. Mõnel juhul täidab täitevametniku ülesandeid kohtuametnik.

Täitevametniku määrab kas täitmist nõudev menetlusosaline või kohus.

Täitev ametnikel peab olema õigusnõustaja või õigusteaduse akadeemiline kraad ja nad

- peavad olema Portugali kodanikud;
- nende suhtes ei tohi kohalduda õigusnõustajate ja täitev ametnike ühingu või advokatuuri põhikirjas sätestatud piirangud;
- ei tohi olla viimasel kümnel aastal olnud avalikus võlgnike nimekirjas;
- peavad olema edukalt läbinud täitev ametniku praktika;
- peavad pärast rohkem kui kolmeaastast tööd täitev ametnikuna sooritama õigusassistenti eksami ja saada õigusassistentide komisjonilt (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares de Justiça, CAAJ*) heakskiitva arvamuse;
- peavad end kolme aasta jooksul pärast praktika edukat sooritamist registreerima asjaomases kutseühingus;
- peavad olema varustatud minimaalsete IT-süsteemide ja ressurssidega, mis on ette nähtud üldkogus heaks kiidetud eeskirjadega.

Täitev ametnike kutseala reguleerivad õigusnõustajate ja täitev ametnike ühing ning täitev ametnike erikolleegium (*Colégio de Especialidade dos Agentes de Execução*).

Õigusassistentide komisjon, mis on õigusnõustajate ja täitev ametnike ühingu sõltumatu organ, vastutab täitev ametnike tegevuse kontrollimise ja nende suhtes distsiplinaarmedetmete võtmise eest.

Lisateavet leiab järgmistelt veebisaitidelt: <http://www.osae.pt/> ja <http://www.caa-j-mj.pt/>.

Notarid (*Notários*)

Notarid on õigusala spetsialistid, kes on volitatud täitma konkreetseid õigusvaldkonna ülesandeid. Neil on tähtis roll äritegevuses nii riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil.

Notaritel on õigus täita järgmiseid ülesandeid:

- koostada eraõiguslikke lepinguid ja nõustada pooli, koheldes kõiki pooli õiglaselt; koostada ametlikke dokumente ja vastutada selle eest, et nii nende koostatud dokumendid kui ka antud nõu on seadusega kooskõlas; teavitada pooli nende võetavate kohustuste mõjust ja tagajärgedest (notarid on kohustatud seda tegema);
- teha nende juures kokku lepitud õigustoiminguid. Akti võib kohe kanda ametlikku registrisse või juhul kui üks pooltest jätab oma kohustused täitmata, võib akti ilma kohtuniku sekkumiseta jõustada;
- tegutseda erapooletult ja seadust järgides vahendajatena, et aidata pooltel jõuda vastastikku rahuldava kokkuleppeni;
- koostada vara inventuuriga seotud dokumente ja töötada välja nende dokumentide tingimused, välja arvatud juhul, kui küsimusi ei saa inventuuritoimingute raames lahendada, sest need küsimused on õiguslikult või faktiliselt liiga keerulised. Neid küsimusi lahendab sellise piirkonnakohtu (*tribunal de comarca*) kohtunik, mille alluvusse kuulub asjaomaseid toiminguid teinud notaribüroo (notaritele anti need volitused 5. märtsi 2013. aasta seadusega nr 23/2013, millega kiideti heaks inventuuri õigusraamistik; ühtlasi loodi kõnealuse seadusega jagatud volituste süsteem).

Notari kutseala reformi ja sellest tuleneva sektori privatiseerimise tulemusel on notaritel kahesugune roll: nad täidavad avalik-õiguslikke ülesandeid ja on ühtlasi vaba elukutse esindajad, kuid ei ole enam riigiteenistujad.

Avalik-õiguslike ülesannete täitjana kuuluvad notarid justiitsministeeriumi alluvusse. Justiitsministeerium vastutab kutseala reguleerimise eest ja võtab notarite suhtes distsiplinaarmedetmeid. Võttes arvesse notari kutsealale antud uut liberaalset staatust, on notarite tegevust alates 2006. aastast koos justiitsministeeriumiga reguleerinud notarite koda (*Ordem dos Notários*), kes tagab, et notarid peavad kinni eetikakoodeksist, mida nad on kohustatud järgima, ja et nad tegutsevad avalikes huvides, nagu seda neilt oodatakse. See ei takista justiitsministeeriumil sekkuda ja notarite tegevust jälgida, sest ministeeriumil on notari kutseala iseloomust tulenevalt selleks seaduslik õigus.

Registripidajad (*Conservadores*)

Registripidajad on riigiametnikud, kes vastutavad kinnisvara, registreerimisele kuuluva vallasvara, äritegevuse ja inimeste elusündmustega seotud õigusdokumentide ja faktiliste asjaolude registreerimise ja avalikustamise eest. Nende ülesanne on peamiselt kontrollida eespool nimetatud asjaolude ja nendega seonduvate dokumentide õiguspärasust, tagada, et registreeritavaid faktilisi asjaolusid tõendavates dokumentides kajastatud õigused oleksid nõuetekohaselt määratletud, ning järgida seaduses sätestatud registreerimiskorda. Nad vastutavad ka asjaomase teabe avalikustamise eest ja neil on õigus otsustada, kas kanda õigusdokument või faktiline asjaolu registrisse või mitte.

Olenevat sellest, millises valdkonnas nad peavad oma ülesandeid täitma, jagunevad registripidajad järgmiselt:

- **tsiviilregistri pidajad** (*conservadores do registo civil*), kelle ülesanded hõlmavad füüsiliste isikute elusündmustega seotud õiguslike asjaolude ja dokumentide kindlaksmääramist ning avalikustamist. Nende pädevusse kuulub selliste sündmuste registreerimine nagu sünd, abielu, surm, lapsendamine ning emaduse/isaduse tunnistamine ja tuvastamine, menetluste korraldamine (näiteks vastastikusel kokkuleppel abielu lahutamise ja lahusele menetlus) ning tõendite ja registreeritud dokumentide ärakirjade väljastamine;
- **kinnistusregistri pidajad** (*conservadores do registo predial*), kes avalikustavad teabe maa ja kinnisvaraga seotud õiguste kohta, et tagada õiguskindlus kinnisvaratehingute tegemisel;
- **sõidukite registri pidajad** (*conservadores do registo de veículos*), kes avalikustavad teabe registreerimisele kuuluva vallasvaraga (mootorsõidukid, laevad ja lennukid) seotud õiguste ning mootorsõidukite ja haagistega seotud õiguste kohta, et tagada õiguskindlus tehingute tegemisel;
- **äriregistri pidajad** (*conservadores do registo comercial*), kes avalikustavad füüsilisest isikust ettevõtjate, äriühingute, äriõiguslikus vormis tegutsevate eraõiguslike äriühingute, piiratud vastutusega üksikettevõtjate ja muude äriregistris registreerimisele kuuluvate üksuste õigusliku seisundi, et tagada õiguskindlus tehingute tegemisel.

Registripidajana tegutseda soovijal peab olema Portugali ülikoolis omandatud õigusteaduse kraad või sellega samaväärne akadeemiline kvalifikatsioon. Ta peab sooritama ka sobivustestid ja läbima ülikoolis kuuekuulise jätkukursuse, millel keskendutakse registripidajate jaoks vajalikele õiguslikele ja registreerimisega seotud küsimustele. Kursusele järgneb üheaastane praktika ja seejärel peab kandidaat osalema avalikul konkursil. Kandidaate hinnatakse selle protsessi kõigis etappides ja nad võidakse puudulike tulemuste korral protsessist kõrvaldada. Viimane etapp on avalik konkurss, mille korraldab registreeritud ja notarite instituut (*Instituto dos Registos e do Notariado*).

Registrite ja notarite instituut suunab, kooskõlastab, toetab ja hindab registritalituste tegevust ning teeb nende üle järelevalvet.

Kohtuametnikud (*Oficiais de Justiça*)

Kohtuametnikud on õigusvaldkonna ametnikud (*funcionário de justiça*), kelle ülesanne on muu hulgas abistada kohtuid või prokuratuure nende tegevuses. Õigusvaldkonna ametnike hulka kuuluvad ka infotehnoloogid, haldus-, tehnilised ja tugitöötajad ning hooldustöötajad.

Kohtuametniku karjäär algab kohtuteenistuses ametniku abina (*escrivão auxiliar*) ja prokuratuuris kohtuametniku abina (*técnico de justiça auxiliar*). Kohtuametniku ametikohale võivad kandideerida isikud, kes on läbinud kutsealase koolituskursuse ja kes on heaks kiidetud vastuvõtumenetluse raames.

Kohtuametnike tegevus on reguleeritud spetsiaalse põhikirjaga (*Estatuto dos Funcionários de Justiça*), mis on sätestatud 26. augusti 1999. aasta dekreet-seaduses nr 343/1999. Kohtuametnikel on tähtis roll rahvusvahelises õigusalasest koostöös, eelkõige Euroopa direktiivide ja määruste rakendamisel.

Kohtuametnike töölevõtmise, juhtimise ja nende tegevuse korraldamise eest vastutab justiitsministeeriumi õigusemõistmise peadirektoraat (*Direção-Geral da Administração da Justiça*).

Kohtuametnike nõukogu (*Conselho dos Oficiais de Justiça*) on organ, kes hindab kohtuametnike kutsealast pädevust ning teostab nende suhtes distsiplinaarvõimu.

Vahendajad (*Mediadores*)

19. aprilli 2013. aasta seaduse nr 29/2013 artikli 2 lõike b kohaselt on vahendaja „(...) erapooletu ja sõltumatu kolmas isik, kellel ei ole õigust näha vahenduse pooltele ette konkreetseid meetmeid ja kes aitab pooltel jõuda vaidlusküsimuses lõplikule kokkuleppele“. Seaduses määratakse kindlaks ka Portugalis tegutsevate vahendajate staatus ja sätestatakse, et vahendajad kantakse erinevate riiklike vahendussüsteemide nimekirja. Seda tehakse 25. mai 2010. aasta rakendusega (*Portaria*) nr 282/2010 reguleeritava valikumenetluse raames.

Vahendajate töö on väga tähtis, sest nad aitavad pooltel kokkuleppele jõuda – see omakorda aitab säilitada või mõnel juhul taastada sotsiaalse harmoonia. Portugalis on vahendajad spetsialiseerunud perekonna-, töö- või kriminaalõiguse küsimustele. Vahenduse valdkonnas ei tegutse valitsusvälised organisatsioonid, küll aga eraõiguslikud ühingud, kes pakuvad vahendusteenust ja vahendajate koolitust.

Vahendajatel puudub riigiülene eetikakoodeks, aga eespool osutatud vahendusseadus sisaldab peatükki vahendajate õiguste ja kohustuste kohta. Selle kohaselt peavad vahendajad alati tegutsema kooskõlas Euroopa vahendajate tegevusjuhendiga, mida nad õpivad tundma vahendajate koolituse käigus.

Vahendajate käitumist jälgib riiklik vahendussüsteem, mis jaguneb kolmeks haruks: tsiviil-, töö- ja kriminaalõiguse küsimused. Riikliku vahendussüsteemi iga haru haldab riigiasutus, kelle põhikirjas on see vastavalt sätestatud.

Portugalis ei koolita vahendajaid avaliku sektori, vaid hoopis erasektori organid, kes on selleks saanud sertifikaadi õiguspoliitika peadirektoraadilt (*Direção Geral da Política de Justiça*, DGPJ) kooskõlas 27. novembri 2013. aasta rakendusmäärusega nr 345 /2013 ja kellelt oodatakse iseäranis kvaliteediraamistiku nõuete täitmist.

Õiguspoliitika peadirektoraat haldab riiklike vahendussüsteeme oma vaidluste kohtuvälise lahendamise talituse kaudu. Ehkki ta ei anna teavet selle kohta, kuidas vahendajat leida, haldab ta vahendajate nimekirju, ja vahendajad saavad lasta end nimekirja kanda pärast seda, kui nad on edukalt läbinud 25. mai 2010. aasta rakendusmääruses nr 282/2010 heaks kiidetud eeskirjadega ette nähtud valikumenetluse.

Lisateavet leiab siit: <http://www.dgpj.mj.pt/>.

Kohtuhaldurid (*Administradores Judiciais*)

Kohtuhaldurid jälgivad ja kooskõlastavad tegevust, mis toimub maksevõime taastamise erimenetluse (*processo especial de revitalização*) raames. Samuti haldavad või likvideerivad nad pankrotivara maksejõuetusmenetluste raames ja täidavad kõiki neile põhikirja või seadusega antud ülesandeid. Ajutine kohtuhaldur, pankrotihaldur või usaldusisik määratakse vastavalt ülesannetele, mida neil tuleb menetluse käigus täita.

Kohtuhalduri ülesanded on sätestatud 26. veebruari 2013. aasta seaduses nr 22/2013.

Kohtuhaldur:

- a) peab omama asjakohast ülikoolidiplomi ja töökogemust;
- b) peab olema lõpetanud kuuekuulise kohtuhaldurite koolituse;
- c) peab olema sooritanud vastuvõtutesti, mis on koostatud spetsiaalselt selleks, et hinnata koolitusel omandatud teadmisi;
- d) ei tohi olla olukorras, mis ei sobi kokku tema ametikohustustega;
- e) peab sellesse ametisse sobima.

Kohtuhaldurite ametisse nimetamise ja nende tegevuse jälgimise eest vastutab õigusassistentide komisjon (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares da Justiça*, CAAJ).

Patendivolinikud (*Agente Oficial da Propriedade Industrial*)

Patendivolinikud on tööstusomandi küsimuste spetsialistid, kelle poole äriühingud ja üksikisikud saavad pöörduda, et saada abi oma õiguste ja huvide kaitseks.

Patendivolinikele on riiklik tööstusomandi instituut (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*) andnud õiguse teha tööstusomandiga seotud toiminguid oma klientide nimel ilma volitust esitamata.

Riikliku tööstusomandi instituudi juures patendivoliniku kutsealal tegutsemine on reguleeritud 24. jaanuari 1995. aasta dekreetseadusega nr 15/95.

Tasuta (*pro bono*) õigusteenuseid osutavad organisatsioonid

Koostöös advokatuuri ja kohalike omavalitsustega tagab justiitsministeerium, et kogu Portugali territooriumil tegutsevad õigusnõustamise bürood (*Gabinetes de Consulta Jurídica*), kus kodanikud võivad saada õigusvaldkonna töötajatelt tasuta õiguslast nõu. Nende büroode nimekiri koos vastavate kontaktandmetega on kättesaadav internetis, muu hulgas õiguspoliitika peadirektoraadi veebisaidil (www.dgpj.mj.pt).

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 05/12/2016